

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2019¹

Versie: uitgebreid verzoek

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn op hoofdlijnen:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie
- het college geeft een toelichting op deze verklaring
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college

De vangnetuitkering is gebaseerd op een solidariteitsprincipe tussen gemeenten: de vangnetuitkeringen worden bekostigd uit het macrobudget van twee jaar na het tekortjaar. Deze aanvraag beoogt, naast de gemeenteraad, ook andere gemeenten inzicht te geven dat het college inspanning heeft geleverd om het tekort te reduceren.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college kan een vangnetuitkering uitsluitend aanvragen via dit aanvraagformulier, dat is vastgesteld door de minister. Elke aanvraag geldt alleen voor het betreffende tekortjaar. Bij een volgend tekort (boven de risicodrempel) moet dus opnieuw een aanvraag worden ingediend.

Met een ingevuld aanvraagformulier geeft het college de gemeenteraad inzicht in de getroffen maatregelen om het tekort te reduceren. Een belangrijke veronderstelling bij het vangnet is dat gemeenteraad en college regelmatig in gesprek zijn over ontwikkelingen in het bijstandsvolume (bijv. middels kwartaalrapportages). Op dit niveau wordt inhoudelijk gesproken over maatregelen (beleid en uitvoering) om eventuele tekorten te reduceren.

Het college dient het ingevulde aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2020 hebben ontvangen. De Toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag procedureel. Dit betekent dat wordt beoordeeld of het college en de gemeenteraad een aantal processtappen hebben doorlopen: het tekort is groter dan de drempelwaarde; het college heeft in de verklaring toegelicht dat maatregelen zijn getroffen om het tekort te reduceren en de gemeenteraad heeft ingestemd met de verklaring. De commissie geeft dus geen inhoudelijk oordeel over de aanvraag. Vervolgens adviseert deze commissie de Minister. Deze adviezen worden in beginsel overgenomen.

Aan het eind van het aanvraagformulier is een uitgebreide toelichting per vraag opgenomen voor de ambtelijke ondersteuning van het college.

¹ Versie aanvraagformulier d.d. 30 januari 2020

Voor een verdere toelichting op dit formulier wordt verwezen naar de informatie op de website:
<https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2019>.

Wat wordt verwacht van gemeenteraadsleden?

Hieronder verklaart het college maatregelen te hebben getroffen om het tekort te reduceren. De gemeenteraad wordt gevraagd om in te stemmen met de verklaring van het college. Met deze instemming bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

Welke punten vragen de aandacht van de gemeenteraad? Uit welke onderdelen moet dat inzicht bestaan?

- Het college geeft de gemeenteraad via een globale analyse inzicht in de oorzaken van het tekort op de gebundelde uitkering (ook wel BUIG genoemd).
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de (interne en externe) maatregelen, met een toelichting waarom die naar verwachting leiden tot een reductie van het tekort.
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in welke mate (interne en externe) maatregelen beogen bij te dragen aan het (verder) reduceren van het tekort.

Op de website van de VNG is [de brief aan de Raadsleden](#) over de VU 2019 gepubliceerd.

1. Verklaring college bij een uitgebreid verzoek

Dit gedeelte bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Getroffen *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

In september 2019 is het definitieve macrobudget (hierna BUIG budget) voor 2019 vastgesteld op € 6.072,6 miljoen. Dit is € 147 miljoen minder dan het voorlopige macrobudget voor 2019, en is € 143 miljoen lager dan het definitieve macrobudget 2018, welke werd vastgesteld op € 6.216 miljoen. 2018 was het eerste jaar waarin de budgetten volledig werden verdeeld op basis van het objectief verdeelmodel. Het voorlopige macrobudget 2018 voor de gebundelde uitkering BUIG bedroeg € 5.918,2 miljoen, maar is in het definitieve budget bijgesteld naar € 6.216 miljoen, circa € 298 miljoen hoger dan geraamd. Gemeenten kregen meer budget door middelen uit 2019 naar voren te halen voor onder andere uitkeringen aan statushouders (de zogenaamde 'kasschuif'). Ook was de prijs per uitkering hoger dan aanvankelijk geraamd. Door deze kasschuif had een groot gedeelte van de gemeenten (67% totaal) over 2018 geen tekort op het BUIG-budget. Veel kleinere gemeenten, waaronder Best, hadden nog wel een tekort.

De bijstelling in 2019 ten opzichte van het definitieve macrobudget van 2018, is een saldo van positieve en negatieve mutaties en vindt zijn oorsprong in de verwerking van de realisatiecijfers (volume en prijs) over 2018, nieuwe inzichten in de conjunctuur, effecten van rijksbeleid en de loon- en prijsbetaling. Onder andere de neerwaartse bijstelling van de werkloosheidsraming van het CPB in 2019 speelt hierin een rol, maar ook het naar beneden bijstellen van de huisvestingstaak vergunninghouders is een van de redenen waarom het macrobudget over 2019 naar beneden is bijgesteld.

Omvang van het tekort

Het definitieve BUIG-budget dat aan onze gemeenten voor 2019 is toegekend, bedraagt € 5.535.059. De totale uitgaven in 2019 bedroegen echter € 6.232.895. Het tekort komt daardoor uit op een bedrag van € 697.836. Er is daarmee 12,61% meer uitgegeven dan dat we hebben ontvangen aan BUIG-budget in 2019. Dit is ruim 6% meer dan vorig jaar, toen het tekort € 359.089 (6,24%) bedroeg (zie tabel 1). Dit is opmerkelijk omdat het aantal bijstandsgerechtigden in 2019, lager was dan in 2018. Toch was een dergelijk tekort voorspeld. In de begroting was dit voor 2019 namelijk geraamd op € 652.000.

Het is belangrijk om de cijfers over de tekorten in perspectief te plaatsen. Los van het feit dat het tekort op het BUIG budget over 2019 fors hoger is dan over 2018, komt het verschil in uitgaven op het BUIG-budget uit op een lager bedrag, namelijk op € 116.813. De uitgaven op het BUIG-budget 2018 waren € 6.116.082 en de uitgaven op het BUIG budget 2019 waren € 6.232.895. Het verschil in uitgaven tussen beide jaren komt dus uit op € 116.813 (verschil van 6.232.895 – 6.116.082).

De reden dat het tekort fors hoger is in 2019, is deels toe te schrijven aan het feit dat de hoogte van het BUIG-budget ruim € 221.934 lager was dan in 2018. Voor de overige € 116.813 is het lastig te duiden waar hem de extra kosten nu exact in zitten. De voornaamste kosten lijken hem te zitten in de extra uitgaven voor de inzet van loonkostensubsidie. Deze zijn in 2019 (€ 334.430) aanzienlijk hoger dan in 2018 (€ 258.436). Het verschil komt neer op € 75.994. Daarnaast lijkt ook mee te spelen dat wij in Best relatief veel vergunninghouders hebben (meer dan in andere gemeenten) die laagopgeleid en/of analfabeet zijn, en hierdoor langdurig afhankelijk blijven van een uitkering van de gemeente. We hebben ook onderzocht of het gemiddelde bedrag per uitkeringsdossier een rol kan hebben gespeeld bij de hogere uitgaven. In 2019 kostte een gemiddelde uitkering (inclusief partner) namelijk € 11.768 en in 2018 was dit € 11.429. Echter, het aantal uitkeringsgerechtigden was in 2019 gemiddeld genomen lager dan in 2018, dus de feitelijke kosten komen hierdoor niet hoger uit. De hogere kosten per uitkering, lijkt dus niet te verklaren waarom de uitgaven in 2019 hoger zijn dan in 2018.

Tabel 1: Cijfers BUIG

	BUIG budget	Uitgaven	Tekort/overschot	Aanvullende uitkering
2013	€ 5.496.240	€ 5.132.549	+ € 363.191	€ 0
2014	€ 5.461.777	€ 5.420.937	+ € 40.840	€ 0
2015	€ 4.945.122	€ 5.457.318	- € 512.196	€ 141312
2016	€ 4.979.430	€ 5.899.863	- € 920.433	€ 546.976
2017	€ 5.521.592	€ 6.035.707	- € 514.115	€ 119.018
2018	€ 5.756.993	€ 6.116.082	- € 359.089	€ 35.620
2019	€ 5.535.059	€ 6.232.895	- € 697.836	€ 144.330

* De hoogte van de vangnetuitkering voor 2019, komt uit op een bedrag van € 144.330

Oorzaken van het tekort

De mogelijke verklaringen voor het tekort zijn divers. Onderstaand worden de meest in het oog springende oorzaken kort toegelicht.

Landelijke ontwikkelingen

Landelijk zien we dat het aantal personen dat een bijstandsuitkering ontvangt, met 19 duizend is afgenomen in 2019. In 2019 is het aantal bijstandsgerechtigden voornamelijk gedaald onder personen jonger dan 45 jaar. Dat blijkt ook uit cijfers van het CBS². Oorzaken van het dalende aantal bijstandsgerechtigden heeft te maken met de aantrekkende economie. De arbeidsmarkt wordt steeds beter, maar niet alle doelgroepen uit de bijstandpopulatie lijken hiervan te profiteren, waaronder 45-plussers, arbeidsgehandicapten en vergunninghouders. Belangrijkste oorzaken voor toename in deze groepen zijn:

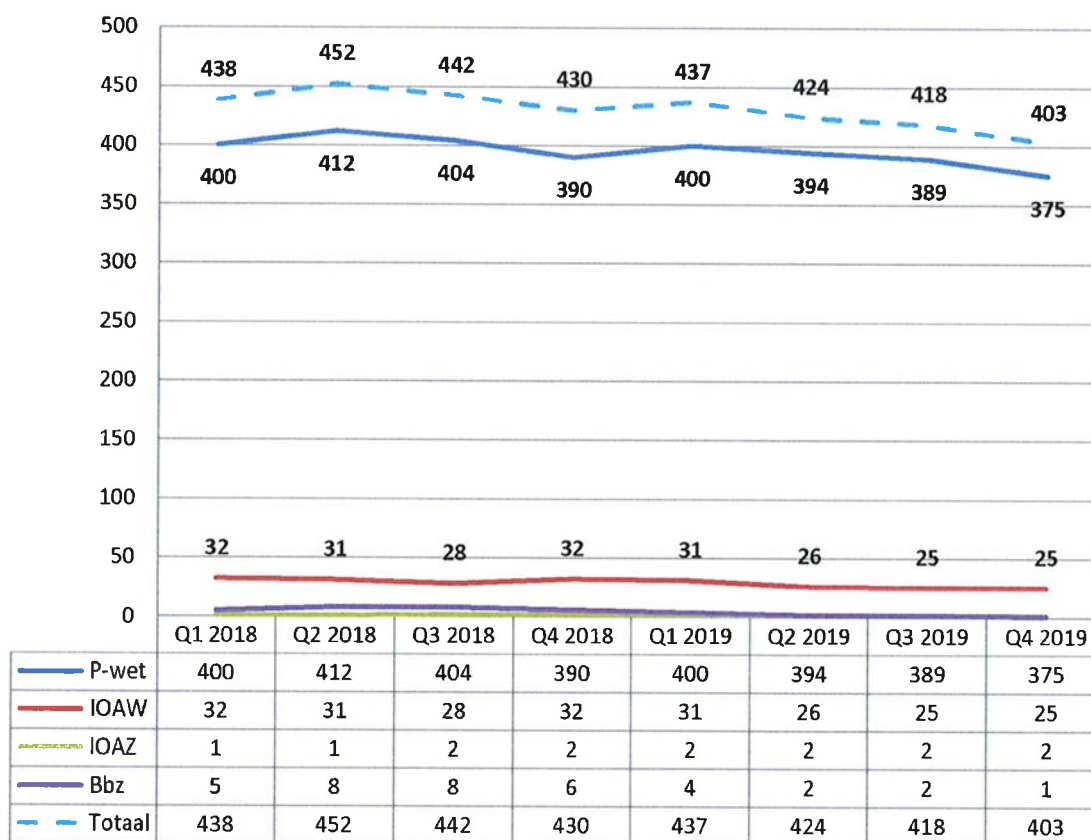
² <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/09/19-duizend-personen-minder-in-bijstand-in-2019#:~:text=In%202019%20is%20het%20aantal%20bijstandsgerechtigden%20voornamelijk%20gedaald%20onder%20personen,bedroeg%2013%20duizend%2C%208%20procent.>

- De verhoogde pensioengerechtigdeleeftijd waardoor het langer duurt voordat 45-plussers met een bijstandsuitkering in aanmerking komen voor AOW;
- De vestiging van statushouders in ons land die niet of nauwelijks de Nederlandse taal beheersen;
- De aangescherpte eisen voor een Wajong uitkering die ervoor zorgen dat steeds meer mensen met een arbeidshandicap een beroep moeten doen op bijstand.

Lokale ontwikkelingen

Landelijk zien we dat de banenmarkt in 2019 wederom fors is gestegen. De werkloosheid neemt nog verder af dan het jaar ervoor en de werkgelegenheid neemt toe. Als we kijken naar de cijfers in Best dan zien we dat ook bij ons het aantal uitkeringsgerechtigden in 2019 is afgenomen.

Tabel 2: Uitkeringsdossiers per regeling

Echter, ondanks de daling blijven er nog steeds een aantal groepen die door hun kwetsbare positie op de arbeidsmarkt, onvoldoende kunnen profiteren van de stijgende banenmarkt. Deze groepen behoeven extra aandacht. Hieronder beschrijven we welke doelgroepen lokaal extra drukken op de BUIG uitgaven van onze gemeente.

Arbeidsgehandicapten

De gewijzigde wetgeving ten aanzien (jong)gehandicapten heeft ertoe geleid dat meer (jong)gehandicapten, al dan niet blijvend, een beroep moeten doen op een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering of op loonkostensubsidie vanuit het BUIG-budget. De verwachting is dat 2/3 van de (jong)gehandicapten kan werken op de reguliere arbeidsmarkt. Zij worden geregistreerd in het doelgroepenregister banenafpraak. In welke mate deze doelgroep deel blijft uitmaken van de bijstandspopulatie, is afhankelijk van de voorzieningen die ingezet worden en de bereidheid van werkgevers om banen beschikbaar te (blijven) stellen voor deze doelgroep. Vanuit de wet banenafpraak krijgt elke gemeente jaarlijks een taakstelling om mensen met een arbeidsbeperking te plaatsen. De taakstelling 2019 voor Best was 21. In totaal hebben wij 33 mensen weten te plaatsen. De vergoeding van de loonkostensubsidie voor deze mensen wordt in het BUIG-budget beschikbaar gesteld. Gemeenten gaan structurele verplichtingen aan met de LKS doelgroep, maar weten tegelijkertijd niet of ze structureel voldoende LKS-budget ontvangen. In de gemeente Best is te zien dat de uitgaven voor de inzet loonkostensubsidie in 2019 (€ 334.430), een stuk hoger liggen dan de kosten in 2018 (€ 258.436).

Vergunninghouders

Bij de doelgroep vergunninghouders duurt de weg naar werk vaak langer vanwege taalachterstand enerzijds, en mogelijke fysieke en psychische beperkingen door traumatische ervaringen anderzijds. Hierdoor is gebleken dat de uitkeringsduur van deze doelgroep relatief lang is. Daarbij zou volgens Movisie bij gemeenten een gebrek zijn aan kennis over deze doelgroep, waardoor het voor veel gemeentes lastig is om deze groep naar werk te bemiddelen³. Specifiek zou het gemeenten ontbreken aan inzicht in hun werknemersvaardigheden, opleidingsniveau en werkervaring. Gemeente Best heeft in 2019 meer actief ingezet op het verkrijgen van deze kennis. Door de diagnosetool Competensys werd getracht om vergunninghouders beter en gericht te koppelen aan vacatures en leerwerkplekken. Daarnaast is in 2019 gestart met meerdere pilots voor vergunninghouders in het kader van de Nieuwe Wet Inburgering, waarbij vergunninghouders middels duale trajecten, sneller naar werk konden worden begeleid. In de loop van 2019 (en 2020) is hier verder mee geëxperimenteerd. Dit heeft ertoe geleid dat er een aantal vergunninghouders gedeeltelijk (met inzet van LKS), of sommige geheel, konden uitstromen uit de uitkering. Echter, het aantal vergunninghouders dat aanspraak doet op een uitkering en hier langdurig van afhankelijk blijft, is nog steeds hoog. In Best hebben wij in vergelijking met andere gemeenten uit de regio, veel vergunninghouders van Eritrese afkomst. Eritreeërs zijn over het algemeen vaker analfabeet/digibeet en laaggeschoold dan vergunninghouders uit andere landen, zoals Syrië of Iran. Hierdoor zijn zij nauwelijks in staat om op de korte (en zelfs op de lange of middellange) termijn naar (betaald)werk uit te stromen. Dit betekent dat zij langdurig afhankelijk blijven van een bijstandsuitkering van de gemeente Best.

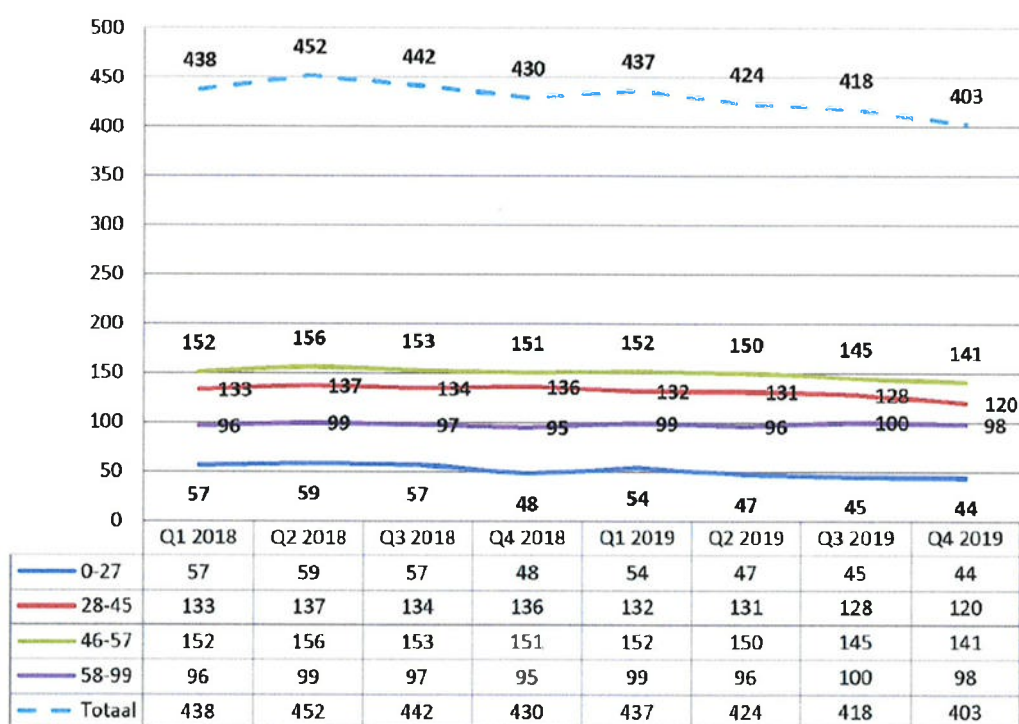
45-plussers

45-plussers zijn vaak oververtegenwoordigd in de werkloosheidstatistieken. Ze zijn niet alleen vaker werkloos, ze zijn het ook langer. In Best zijn er in 2019 gemiddeld genomen 420 uitkeringsdossiers,

³ <https://www.movisie.nl/sites/movisie.n/files/2078-09/Wat-werkt-bij-de-bevordering-van-arbeidsparticipatievan-statushouders.pdf>

waarvan er 245 aan 45-plussers zijn toe te schrijven (zie tabel 3). Dit betekent dat meer dan de helft van de uitkeringsgerechtigden, waarschijnlijk over een langere periode afhankelijk zijn en blijven van een uitkering. Daarnaast zien we in onderstaande tabel ook dat het aantal uitkeringen onder de 58-plussers, in tegenstelling tot alle andere leeftijdsgroepen, lichtelijk is toegenomen ten opzichte van 2018.

Tabel 3: Uitkeringsdossiers naar leeftijd

Langdurig werklozen

De bemiddeling van langdurig werklozen naar betaalde arbeid duurt extra lang en blijkt in de praktijk vaak moeilijk. Het is bekend dat bemiddeling naar betaalde arbeid langer duurt naarmate men langer een uitkering heeft. In sommige gevallen is dit zelfs onhaalbaar gebleken. Ook in de gemeente Best is het aandeel langdurig werklozen binnen de bijstandspopulatie aanzienlijk. Bijna 75% van de klanten in Best heeft langer dan 1 jaar een uitkering. En ruim 30% heeft zelfs langer dan 5 jaar een uitkering.

Daarbij blijkt uit onderzoek van het SCP⁴ dat langdurig werklozen vaker laagopgeleid zijn. Met laagopgeleiden worden mensen bedoeld die alleen basisonderwijs hebben gevolgd of een vmbo- of mbo-diploma op niveau 1 hebben behaald. Nu de economie aantrekt daalt ook het werkloosheidspercentage onder laagopgeleiden, maar nog steeds zijn laagopgeleiden vaker werkloos dan middelbaar en hoogopgeleiden. Dit komt omdat hun kwalificaties en productiviteit steeds minder goed aan zullen sluiten bij de oplopende eisen die werkgevers gaan stellen. Het ligt daarom voor de hand

⁴ Vrooman, Josten, Echtelt (2016) De laagopgeleiden van de toekomst: meer dan een scholingsprobleem. SCP
6 <https://www.werk.nl/xpsimage/wdo219510>

dat beleid zich in de toekomst meer inzet op het rechtstreeks tegengaan van het gebrek aan scholing bij deze groep. Zo vergroot korte of langdurige scholing hun kansen op het vinden en behouden van werk. Voor laagopgeleide jongeren zet de gemeente Best in 2019 in op het verdubbelen van de personele bezetting voor de handhaving van leerplicht. Voor volwassen laagopgeleiden is in 2019 een Taalhuis opgezet, waarbij volwassen extra ondersteuning kunnen krijgen bij het leren van taal- en rekenvaardigheden.

B. Getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

De oorzaken van het tekort, zowel op landelijk, regionaal en lokaal niveau werden in het onderdeel hierboven al benoemd en toegelicht. Hierin werd ook al kort de verbinding gelegd met sommige maatregelen die de gemeente Best heeft genomen om het tekort op het BUIG-budget te reduceren. In onderstaand stuk worden de interne en externe maatregelen verder toegelicht. Deze maatregelen zijn tevens onderdeel van maatregelen die het afgelopen jaar al ingezet worden bij het terugdringen van kosten Sociaal Domein breed. Overigens is een deel van de maatregelen al eerder ingezet vanuit het reeds bestaande streven om bijstandsafhankelijkheid te beperken.

B1. Beschrijving getroffen interne maatregelen

Maatregel 1: Gecombineerde intake Werk en Inkomen

Het uitvoeren van een integrale intake van nieuwe klanten die een bijstandsuitkering aanvragen, waarbij het onderzoek naar de mogelijkheden tot re-integratie (doelmatigheid) parallel loopt aan de claimbeoordeling (rechtmatigheid). Een inwoner die een verzoek indient voor een uitkering in het kader van de Participatiewet, werd in eerste instantie benaderd door een klantmanager Inkomen voor een claimbeoordeling. Na afloop van de claimbeoordeling en het verstrekken van een positieve beschikking, gaat een klantmanager re-integratie met de klant aan de slag. Door combinatie van beide onderzoeken wordt de doorlooptijd korter, is de cliënt sneller in beeld middels een brede uitvraag en kan een cliënt snel op traject worden gezet. Wanneer op basis van het doelmatigheidsonderzoek (CompetenSYS) de aanvrager arbeidsfit blijkt te zijn, wordt degene direct toegeleid naar de Job-Hunter voor werk.

Maatregel 2: Bevorderen uitstroom huidig bestand door gerichte aanpak o.b.v. bestandsanalyse

Kwaliteitsverbetering van de ondersteuning aan inwoners door een gerichte aanpak, waarbij de mogelijkheden om uit te stromen beter worden benut. Het doel van deze maatregel is uitstroom naar werk (al dan niet met inzet van LKS).

Maatregel 3: Screening op frauderisico en intensiveren heronderzoeken bij uitkeringen

Middels een screening van de aanvragen aan de voorkant van het intakeproces in de Toegang door een specialist en het toepassen van een fraudekaart, verwachten we meer misbruik aan het licht te krijgen. We maken hierbij gebruik van een specialist die via SozaExpert al bij Gemeentewinkel is gedetacheerd. Daarnaast hebben wij onze hercontroles geïntensiveerd. Hierbij richten we ons vooral op de doelgroep die al langer een uitkering heeft en waarbij de kansen op uitstroom gering zijn. Bij deze groep zijn de te realiseren besparingen bij het opsporen van fraude immers het grootst. Het product I-Columbo (internet

recherche) zal meer worden ingezet met behulp van onze opsporingsambtenaar. Het team Inkomen is intensief getraind op fraude alertheid in het eerste kwartaal van 2018.

Maatregel 4: Poortwachtersfunctie

Om te voorkomen dat een aanvraag voor een bijstandsuitkering ten onrechte resulteert in een toekenning, is het van belang om aan de voorkant van het claimbeoordelingsproces in de Toegang een goede poortwachtersfunctie in te richten. Het werkproces is in 2016 aangepast en in 2019 middels een nieuwe Toegang verder vormgegeven, omdat de aanvankelijke werkwijze onvoldoende bleek te werken.

Maatregel 5: Inzet Job-hunter

Gemeente Best werkt met een Job-Hunter. De Job-Hunter richt zich met name op de A-categorie (de groep die het snelst naar werk te bemiddelen is). In korte tijd zijn er warme contacten ontstaan met lokale werkgevers en heeft er een groei plaatsgevonden in het aantal plaatsingen. Ook is hierbij een sterke koppeling gemaakt met Social Return en in de invulling hiervan.

Maatregel 6: Profielgericht werken

Vanuit het werken met profielen hebben we ons werk ingericht. Alle klanten worden middels een uitgebreide screening in een profiel geplaatst. Het profiel laat zien in hoeverre klanten bemiddelbaar zijn. Hierbij kijken we naar alle leefgebieden en mogelijkheden op de arbeidsmarkt waarbij we meteen kunnen matchen op openstaande vacatures. Op basis van dit profiel zetten we mensen en middelen in en kunnen we middels periodieke bestandsanalyse bijsturen. Hierdoor ontstaat er meer focus in het werk en kun je gericht producten inzetten en anticiperen op ontwikkelingen.

Maatregel 7: Social Return

Met het toepassen van social return wordt bij inkooptrajecten en aanbestedingen bedongen dat de gegunde opdrachtnemer bij de uitvoering van de aanbestedde werkzaamheden, kandidaten met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt inzet of op een andere manier invulling geeft aan social return. In Best hebben wij aansluiting gezocht bij lokale initiatieven en werkgevers. Door ons adviespunt social return in Boxtel (WSD) wordt gebruikmakend van de tool WIZZR voor onze gemeente de monitoring en advisering social return uitgevoerd samen met onze (regionale) inkooporganisatie Bizob. In 2018 zijn projecten met social return gerealiseerd bij onder meer bedrijven als KWS infra B.V., BAM infra regionaal Helmond, B. Schepens B.V. uit Best, Beatsen recycling, Gebe interieurbouw en meerder andere regionale bedrijven.

B2. Beschrijving getroffen externe maatregelen

Maatregel 8: Screening bestand op voorliggende voorzieningen

- A. De externe bron voor deze maatregel is geweest:
 - o Advies vanuit de organisatie SOZA-Xpert (2018)
- B. Welk inzicht is bij de gemeente gekregen door die externe partij of externe bron?

Uit ervaringen bij andere gemeenten is gebleken dat een aanzienlijk deel van het bestand de mogelijkheden op reguliere (fiscale en wettelijke) regelingen onbenut laat. Bijvoorbeeld belastingen, inkomsten uit werk en vermogen.

- C. Beschrijving van de externe maatregel die getroffen is n.a.v. de conclusie(s) uit deze consultatie: Uitvoering screening en eventueel vervolgonderzoek naar (voorliggende) voorzieningen die de bijstandsafhankelijkheid verminderen. De screening vindt eens per twee jaar plaats. Het ene jaar voor wmo, het andere jaar voor participatie. Het doel van deze maatregel is het beperken van het aantal uitkeringsgerechtigden.

Maatregel 8: Zomertraject WSD

- A. De externe bron voor deze maatregel is geweest:
- Gesprekken met de WSD (SW bedrijf van de gemeente Best, 2019)
- B. Welk inzicht is bij de gemeente gekregen door die externe partij of externe bron?
De toeleiding naar het Zomertraject kan uitstroom naar (begeleid) werk bevorderen/versnellen.
- C. Beschrijving van de externe maatregel die getroffen is n.a.v. de conclusie(s) uit deze consultatie:
In zes maanden tijd doorlopen deelnemers met een afstand tot de arbeidsmarkt een maatwerkprogramma in de groenvoorziening van de gemeente, met als resultaat een diagnose en advies over de mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Het doel van deze maatregel is uitstroom naar (begeleid) werk stimuleren.

Maatregel 9: Pilot(s) vergunninghouders

- A. De externe bronnen voor deze maatregel zijn geweest:
- Goed werkende aanpak voor vergunninghouders van de gemeente Meierijstad en SW-bedrijf van de gemeente Best (2018)
 - Kamerbrief tussenstand veranderopgave Inburgering, ministerie SZW (2019)
- B. Welk inzicht is bij de gemeente gekregen door die externe partij of externe bron?
Dat een combinatie van werken en het leren van de taal, bijdraagt aan een snellere integratie van vergunninghouders en het vinden van (betaald) werk.
- C. Beschrijving van de externe maatregel die getroffen is n.a.v. de conclusie(s) uit deze consultatie:
Begin 2019 is gestart met de pilot 'Taal-Doen voor vergunninghouders' in samenwerking met het SW-bedrijf WSD en de lokale inburgeringsschool. Het doel van de pilot was om d.m.v. een combinatie van taal, taalstages, workshops en excursies, uitstroom naar (betaald) werk te bevorderen. In de loop van 2019 en 2020 zijn daar nog 2 pilots aan toegevoegd. Het gaat om de pilots Brede Intake PIP en de pilot Z-route, waarvoor de gemeente Best samen met de gemeente Nuenen, van het ministerie van SZW subsidie hebben gekeken om vooruitlopend op de nieuwe wet te experimenteren met de nieuwe Wet Inburgering.

Maatregel 10: Arbeidsdeskundig adviseren

- A. De externe bronnen voor deze maatregel zijn geweest:
- Bestandsanalyse op granietenbestand van de gemeente best (Competensys, 2018)
- B. Welk inzicht is bij de gemeente gekregen door die externe partij of externe bron?
Uit het rapport is naar voren gekomen dat:

- 6% van het werkzoekendenbestand in Best is geregistreerd als werkfit (categorie A);
 - 12% na een kort werkgericht traject of bemiddelingsondersteuning naar verwachting plaatsbaar is (categorie B);
 - 12% in aanmerking komt voor werk met ondersteuning (verminderde loonwaarde/garantiebanen: categorie C);
 - 60% op de korte of middellange termijn geen enkel perspectief heeft om een slag richting regulier werk te maken (categorie D en E).
- C. Beschrijving van de externe maatregel die getroffen is n.a.v. de conclusie(s) uit deze consultatie
- Op basis van de bestandsanalyse is besloten om arbeidsdeskundige onderzoeken in te zetten bij cliënten die zelf aangeven dat zij dusdanige, voor de arbeidsmarktpositie belemmerende, lichamelijke klachten ondervinden. Het doel hiervan is om sneller in beeld te krijgen wat de kansen op re-integratie zijn van een cliënt, en of uitstroom naar volledige (of gedeeltelijke) arbeid op korte termijn mogelijk is. Door in te zetten op deze maatregel, kunnen we de bijstand uitgaven beperken.

Maatregel 11: Zelfstandigen ondersteunen

- A. De externe bronnen voor deze maatregel zijn geweest:
- Bestandsanalyse op het granietenbestand van de gemeente best (Competensys, 2018)
- B. Welk inzicht is bij de gemeente gekregen door die externe partij of externe bron?
- Uit het rapport is naar voren gekomen dat:
- 6% van het werkzoekendenbestand in Best is geregistreerd als werkfit (categorie A);
 - 12% na een kort werkgericht traject of bemiddelingsondersteuning naar verwachting plaatsbaar is (categorie B);
 - 12% in aanmerking komt voor werk met ondersteuning (verminderde loonwaarde/garantiebanen: categorie C);
 - 60% op de korte of middellange termijn geen enkel perspectief heeft om een slag richting regulier werk te maken (categorie D en E).
- C. Beschrijving van de externe maatregel die getroffen is n.a.v. de conclusie(s) uit deze consultatie
- Het oproepen van cliënten die hebben aangegeven als zelfstandige aan de slag te willen en de mogelijkheden voor deze cliënten serieus te verkennen. Mocht blijken dat een cliënt daadwerkelijk mogelijkheden heeft om als zelfstandige aan de slag te gaan, dan wordt dit ondersteund en gestimuleerd door de gemeente. Hiermee zetten we in op het beperken van de uitgaven op de bijstand.

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

Maatregel	Beoogd effect
<i>Interne maatregelen</i>	
1. Gecombineerde intake werk en inkomen	Het aantal arbeidsfitte cliënten dat via de gecombineerde intake direct is doorverwezen naar de job-hunter en is uitgestroomd in 2019 is 12. De besparing valt onder de besparing van maatregel 2 (zie hieronder).
2. Bevorderen uitstroom huidig bestand door gerichte aanpak o.b.v. bestandsanalyse	Het aantal uitkeringen op 31 december 2019 bedroeg 403. Dit betekent een afname van 27 uitkeringen ten opzichte van het jaar ervoor. De gerealiseerde besparing is € 259.020. Hierbij is geen rekening gehouden met een stijging van loonkostensubsidies.
3. Screening op frauderisico en intensiveren heronderzoeken	Het aantal meldingen voor een uitkering voor levensonderhoud dat resulteert in het afzien van een aanvraag van een uitkering, bedroeg in 2019 32,7%. Dit is 17,4% meer dan in 2018. De besparing van deze maatregel valt binnen de besparing die genoemd is bij maatregel 2.
4. Poortwachtersfunctie	Zie maatregel 3.
5. Inzet Jobhunter	Met inzet van de jobhunter zijn er in 2019, 12 uitkeringsgerechtigden naar betaald werk begeleid.
4. Profielgericht werken	Al onze klanten zijn in 2019 gescreend en ingedeeld in een profiel. Alle nieuwe klanten worden meteen tijdens de intake gescreend en ingedeeld.
5. Social Return	In 2019 heeft de gemeente 23 lopende projecten op het gebied van social return. Hiervan zijn er 8 afgerond in 2019 met een te realiseren waarde van € 30.732. De overige 15 projecten liepen door tot in 2020 en hebben een te realiseren waarde van € 552.526.
<i>Externe maatregelen</i>	
6. screening bestand op voorliggende voorzieningen	De besparing is conform opgave van de SozaExperts en bedraagt € 32.382.

8. Zomertraject WSD	De besparing van deze maatregel valt binnen de besparing die genoemd is bij maatregel 2.
9. Pilot(s) vergunninghouders	Van de 10 deelnemers van de pilot Taal-Doen voor vergunninghouders, zijn er op dit moment 7 uitgestroomd naar werk, waarvan 6 met inzet van LKS en 1 zonder.
10. Arbeidsdeskundig adviseren	Er zijn 26 arbeidsdeskundige onderzoeken ingezet.
11. Zelfstandig ondersteunen	Er zijn in 2019 twee starterstrajecten vanuit deze maatregel ontstaan.

Het college verwacht dat met bovengenoemde maatregelen de kosten op het BUIG-budget kunnen worden gereduceerd. De maatregelen voor de BUIG zijn onderdeel van het project beheersmaatregelen sociaal domein, waarin sociaal domein breed (voor jeugd, wmo, werk & inkomen) maatregelen zijn opgesteld om de kosten in het sociaal domein terug te dringen. Het college monitort de effecten eens per jaar via de evaluatie beheersmaatregelen. Dit verloopt via de tussentijdse rapportage en de jaarrekening. Eens per kwartaal wordt er binnen de gemeente Best een Monitor Sociaal Domein gepubliceerd. Dit rapport geeft ook inzicht in de effecten van de beheersmaatregelen.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Best verklaart dat het voor 15 augustus 2020 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 20-07-2020

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar:
VAN HOOY

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar:
JOMT Ulich

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad stelt de gemeenteraad vast dat het college inzicht heeft gegeven in de oorzaken van het tekort, de getroffen interne en externe maatregelen, het beoogde effect van deze maatregelen en de bijdrage die deze samen leveren om het tekort verder te reduceren.

De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. Het is geen vereiste dat de gemeenteraad het eens is met de getroffen maatregelen.

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2020.

De gemeenteraad van de gemeente Best stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Ondertekening in dit formulier is een vereiste. Het is niet toegestaan om ter vervanging van onderstaande handtekeningen het gemeenteraadbesluit in te voegen of mee te sturen.

Datum: 20-7-2020

Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar:

JGMT Ulkusho
De griffier,

Naam van de ondertekenaar:

M. Mesdag-Blom

Toelichting op het aanvraagformulier bij het uitgebreide verzoek voor de ambtelijke ondersteuning van het college

Voor de juistheid en de beoordeling van de aanvraag is het niet toegestaan dat u het format van de pagina's aanpast.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2019 dient uiterlijk op 15 augustus 2020 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na 15 augustus 2020 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

U vindt onderaan dit formulier meer achtergrondinformatie over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa. Op de website www.toetsingscommissievp.nl kunt u meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline voor het indienen van een complete aanvraag.

Waarom zijn er twee versies van dit formulier?

Van dit formulier bestaan twee versies: 'basisverzoek' en 'uitgebreid verzoek'. De versie die u moet gebruiken is afhankelijk van het volgende:

- indien uw gemeente zowel over 2017 als over 2018 geen vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'basisverzoek'.
- indien uw gemeente over 2017 en/of over 2018 wel een vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'uitgebreid verzoek'.

De verklaring van het college verschilt tussen een 'basisverzoek' en een 'uitgebreid verzoek'.

Hoe is het aanvraagformulier opgebouwd?

De vangnetaanvraag bestaat uit twee gedeelten:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

Onderdeel 1 bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D. Het gaat om de verklaring van het college (onderdeel D) en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag kunt u het antwoord invoegen. U kunt

eventueel tabellen of grafieken invoegen. U kunt aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag. Hieronder wordt per vraag aangegeven wat verwacht wordt van de beantwoording.

Daarna dient in onderdeel 2 de gemeenteraad te tekenen voor haar instemming met de verklaring van het college. Dit mag niet worden vervangen door het in- of toevoegen van een gemeenteraadbesluit.

Hoe uitgebreid moet het aanvraagformulier worden ingevuld en is hier een extern bureau bij nodig?

Het uitgangspunt van de aanvraag van de vangnetuitkering is dat elke gemeente – ongeacht het aantal inwoners – zelfstandig de aanvraag moet kunnen voorbereiden en indienen. Dat houdt in dat alleen het opstellen van de aanvraag geen reden is om een extern bureau te betrekken. Daarbij wordt benadrukt dat het aan het lokale bestuur is hoe uitgebreid de vragen in het aanvraagformulier worden beantwoord, mits deze vragen duidelijk worden beantwoord. De beantwoording van de vragen in het aanvraagformulier is verplicht. Dat geldt niet voor de suggesties in de onderstaande toelichting. Op de pagina 'beoordeling en advisering' over de VU 2019 wordt een en ander eveneens toegelicht.

Toelichting per vraag

Het college van de tekortgemeente verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Alle vragen moeten worden beantwoord. Hieronder staat een toelichting bij vraag A, B en C. Hieronder staan suggesties bij vraag A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld.

Onderdeel A

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt een analyse van de oorzaken van het tekort beschreven. Onder een analyse van de oorzaken van het tekort wordt verstaan: 'de ontwikkeling van de uitgaven en de oorzaken daarvan.'

Suggesties bij de beantwoording van A

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat opnieuw een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.

- U kunt hierbij ook gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2018⁵ en/of de Benchmark van Divosa⁶.
- U kunt in de analyse ook beschrijven wat het effect is van getroffen maatregelen in voorgaande jaren.

Onderdeel B

Inleiding

Indien uw gemeente over 2017 en/of 2018 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college ook over 2019 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering dient het college te verklaren dat *interne en externe* maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan de verdere reductie van het tekort.

Onderdeel B bestaat uit 2 vragen:

- B1. Beschrijf de getroffen interne maatregelen onder B1.
Onder interne maatregelen worden alle getroffen maatregelen verstaan die niet tot stand zijn gekomen door externe consultatie, maar door de gemeente zelf.
- B2. Beschrijf de getroffen externe maatregelen, waarbij ook wordt beschreven hoe de consultatie van de externe partij of externe 'schriftelijke' informatie heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen.

Hieronder staat toegelicht wat wordt bedoeld met 'getroffen externe maatregelen'.

Wat wordt verwacht van de beschrijving van de getroffen externe maatregelen?

Van het college wordt verwacht duidelijk te beschrijven hoe externe consultatie heeft plaatsgevonden en hoe deze consultatie heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen. Hieruit moet blijken dat het college actief externe consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel en hoe dit heeft geleid tot het treffen van de externe maatregel(en) voorafgaand aan het moment van indiening door het college.

Beschrijving getroffen externe maatregelen

Per getroffen maatregel dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

Naam van de maatregel, gevolgd door de antwoorden op de volgende drie vragen:

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2018/10/25/rekentool-verdeelmodel-bijstandsbudgetten-2019>

⁶ www.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark

- a) Wat is (zijn) de externe bron(nen) (partij of 'schriftelijke' informatie) voor deze maatregel geweest?
- b) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?
- c) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?

Alle drie de vragen dienen te zijn beschreven, zodat een duidelijk inzicht wordt geboden dat hier sprake is van 'externe maatregel(en)'.

Een voorbeeld van een duidelijke beschrijving is:

Maatregel 1. Bevorderen ondernemerschap

- A) De externe bronnen voor deze maatregel zijn geweest:
 - a. Een rapport van Radar Advies: Werkzame bestanddelen van parttime ondernemen, dec 2016
 - b. Achterbanraadpleging ZZP Nederland, mei 2018
 - c. Divosa, innoveren van het BBZ, november 2018
- B) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe bron?
Het inzicht dat investeren in begeleiding van en naar zelfstandig ondernemerschap bijdraagt aan het verkleinen van het bijstandstekort.
- C) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?
De maatregel die getroffen is om meer capaciteit beschikbaar te stellen. Hiermee kunnen meer bijstandsgerechtigden naar zelfstandige ondernemerschap worden begeleid en wordt tevens vroegtijdige beëindiging van zelfstandig ondernemerschap zoveel mogelijk voorkomen.

Toelichting op de drie vragen.

1. *Wat wordt verstaan onder een externe bron(nen): externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?*

Een externe partij is een persoon of organisatie buiten de grenzen van de gemeente.

- Een veelgestelde vraag is of in geval van een gemeenschappelijke regeling (ISD of RSD) de consultatie als extern wordt aangemerkt. Het antwoord hierop is, dat in geval van een gemeenschappelijke regeling (ISD of RSD) er sprake is van een gemeenschappelijk beleid en uitvoering voor alle aangesloten gemeenten. Dat betekent dat consultatie van gemeenten die onderdeel uitmaken van een gemeenschappelijke regeling niet als extern wordt gezien.
- Dit ligt anders voor een SW-bedrijf omdat hier ook sprake kan zijn van privatisering, waardoor verantwoordelijkheden en bevoegdheden anders kunnen worden belegd. Om die reden wordt consultatie van het SW-bedrijf wel gezien als externe consultatie.
- Onder externe 'schriftelijke' informatie wordt alle informatie verstaan die vastgelegd is in een document of een digitale drager (website, bestand etc.) en voortkomt uit een bron

buiten de grenzen van de eigen gemeente respectievelijk ISD of RSD. Deze externe informatie dient dan wel ook informatie te bevatten over de effectiviteit en de aanpak van deze maatregel. Anders is raadpleging van de partij van wie de informatie komt noodzakelijk.

2. *Wat heeft de externe consultatie opgeleverd?*

Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?

Hier wordt beschreven welk inzicht door consultatie van die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie is gekregen bij de gemeente, dat geleid heeft tot het treffen van de externe maatregel?

○ *Wat wordt verstaan onder consultatie van een externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?*

Onder consultatie wordt verstaan het raadplegen van een externe bron (partij of 'schriftelijke' informatie) buiten de gemeente respectievelijk ISD of RSD. Dat kan het raadplegen van een externe partij zijn, maar het kan ook het raadplegen van externe 'schriftelijke' informatie zijn, mits deze ook informatie over de toepasbaarheid (effectiviteit, uitvoerbaarheid en aanpak etc.) omvat, anders is het inwinnen van advies bij de betreffende gemeente noodzakelijk.

Voorbeelden van externe consultatie zijn onder andere:

- *gebruik maken van goed werkende maatregelen van andere gemeenten;*
- *gebruik maken van beleidsplannen e.d. van gemeenten en op basis daarvan inwinnen van advies over deze maatregelen (zoals werkwijze, uitvoering en effectiviteit etc.);*
- *inwinnen van advies bij andere gemeenten;*
- *gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, bijeenkomst van Divosa;*
- *gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking Divosa;*
- *gebruik maken van de signalen op basis van de SEO-tool;*
- *gebruik maken van de publicatie van aanvragen van eerdere jaren en de betreffende tools op de website van de toetsingscommissie en op basis daarvan inwinnen van een advies over deze maatregelen (zoals werkwijze, uitvoering en effectiviteit etc.);*
- *advies van een extern adviesbureau voor het nemen van extra maatregelen;*
- *onder voorwaarden kunnen samenwerking met en uitvoering door een externe partij ook onder externe consultatie vallen. Dat is alleen het geval indien de consultatie duidelijk is beschreven en deze vervolgens leidt tot een maatregel, zie ook onder punt 3 externe maatregel.*

Het inschakelen van een externe voor het opstellen van de aanvraag, is géén externe maatregel.

In geval van consultatie van een groep van externen, bijvoorbeeld bij het voorleggen van een beleidsplan, volstaat het aangeven van de betrokken externen en de uit deze

groepsconsultatie opgedane inzichten en tot welke (groep van) maatregelen dit heeft geleid.

3. *Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze 'consultatie'?*
Dit is een beschrijving van een getroffen externe maatregel.

Hierna volgen nog enkele toelichtingen over de externe maatregel (n.a.v. veelgestelde vragen):

- Wat wordt verstaan onder een *maatregel*?
 - Onder een maatregel wordt verstaan: een besluit over hoe iets wordt opgelost of veranderd.
- Met 'externe' maatregel wordt bedoeld: een maatregel die is getroffen naar aanleiding van externe consultatie.

Onder voorwaarden gelden de volgende externe maatregelen ook:

 - Het samenwerken met een externe partij voldoet als 'externe maatregel' mits binnen deze samenwerking consultatie heeft plaatsgevonden. Beschrijf duidelijk op welke wijze de consultatie in deze samenwerking heeft geleid tot de getroffen maatregel.
 - Het uitvoeren van een maatregel door een externe partij voldoet pas als 'externe maatregel' indien deze maatregel is getroffen naar aanleiding van consultatie van een externe partij (dat kan de uitvoerende partij zijn). Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt.
- Wat wordt verstaan onder een *getroffen* externe maatregel.
 - Dit is een externe maatregel die voor het tijdstip van indiening van de aanvraag door het college, de gemandateerde directeur en/of de wethouder is getroffen.
 - Onder het treffen van een maatregel wordt verstaan dat het besluit is genomen en waarvan de uitvoering in gang is gezet.
- *Moet het steeds een nieuwe (aanvullende) maatregel zijn?*

Van het college wordt verwacht om te analyseren wat de oorzaken zijn van het tekort, wat hieraan inmiddels is gedaan en wat hiervan de effecten per jaar zijn. En vervolgens of, in dat licht, al dan niet nodig is om tot extra maatregelen te komen ten einde het tekort verder te reduceren.

Die afweging is aan het lokaal bestuur. Het college dient wel de gemeenteraad inzicht te verschaffen over deze afweging. Deze afweging dient dan ook in dit onderdeel te worden beschreven.

In alle gevallen dient het college externe maatregelen te nemen. Dat kunnen ook, afhankelijk van de hiervoor genoemde afweging, bestaande maatregelen zijn, die in hun effect meerjarig doorlopen. Om die reden staat "aanvullende" tussen haakjes.
- *Hoeveel getroffen externe maatregelen zijn vereist?*

Het is aan het lokaal bestuur om te bepalen hoeveel maatregelen moeten worden getroffen om het tekort verder te reduceren. Dat houdt in dat de toetsingscommissie nagaat of één dan wel meerdere externe maatregel zijn getroffen. Het is aan het college en de gemeenteraad om na te gaan of en te beschrijven dat de getroffen maatregelen tezamen het tekort verder reduceren (zie onderdeel effecten).

Suggesties bij de beantwoording van B

- U kunt waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen aangeven.
- U kunt bij de getroffen maatregelen aangeven welke overwegingen hebben geleid tot het treffen van deze maatregelen en welke bronnen bij die afwegingen zijn gebruikt.
- U kunt bij het antwoord aangeven of gebruik gemaakt is van de volgende tool(s):
 - de rekentool SEO
 - de benchmark Divosa
 - de tool “informatie over eerdere aanvragen”, te vinden via de gelijknamige pagina “Informatie over eerdere aanvragen”. Met deze tool kunnen aan de hand van kenmerken van gemeenten (grootteklasse, omvang tekort en arbeidsmarktregio) vergelijkbare gemeenten worden gevonden, waarbij direct zichtbaar wordt welke maatregelen deze gemeenten hebben getroffen. Dit kan nuttig zijn bij het oriënteren op de externe maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord bij voorkeur onderscheid maken tussen eerder getroffen maatregelen (voorafgaande jaren) en nieuwe (nog te treffen, lopende het jaar tot indiening).
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan en waaraan uw gemeente een extra bijdrage levert. In het geval van externe maatregelen dient ook sprake te zijn van externe consultatie.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Onderdeel C

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de verdere tekortreductie. Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect.

Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage aan* de reductie van het tekort.

In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen heeft getroffen waarmee het college beoogt/verwacht dat deze

bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren, Verder reduceren kan ook worden geïnterpreteerd als maatregelen die een reducerend effect hebben op de stijging van de uitgaven. Dus wordt hier verwacht om inzichtelijk te maken dat maatregelen zijn getroffen waarmee het college verwacht/beoogt de eerdere bijdrage aan de neerwaartse trend te vervolgen.

De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen en geeft ook geen oordeel over de mate van tekortreductie. De commissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag.

Het college dient de gemeenteraad inzicht te verschaffen dat met alle getroffen maatregelen te samen sprake is van een extra (optimale) inspanning om het tekort te reduceren. Het verklaren en dit inzichtelijk maken is voldoende.

Hierop wordt niet inhoudelijk, maar slechts procedureel getoetst (wordt dit door de verklaring van het college e.e.a. voldoende inzichtelijk aan de gemeenteraad). De commissie beoordeelt of de beoogde stappen worden beschreven.

Suggesties bij de beantwoording van C

- Geef inzicht in de redenering op basis waarvan het college verwacht dat het tekort verder reduceert met de onder B genoemde maatregelen.
- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.
- U kunt aangeven op welke wijze het college de effecten van de maatregelen monitort.

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring van het college voor een basisverzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring van het college voor een uitgebreid verzoek kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2019 kunt u vinden op: www.toetsingscommissiev.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevenden in het Sociaal Domein, zal periodiek bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast wordt de Benchmark door Divosa ondersteund en heeft Divosa een factsheet maatregelen uitgegeven.

Ook heeft Divosa bijgedragen aan het beschikbaar komen van een tool waarin de aanvragen van de afgelopen drie jaar zijn verwerkt. De tool en aanvragen worden per VU-jaar op de website van de Toetsingscommissie gepubliceerd. Zie hiervoor de rubriek: informatie over eerdere aanvragen.

